

tandem

PATRULJELEDERBLAD FOR
DET DANSKE SPEJDERKORPS

Nr 5, 1974

Til Tandem

Der mangler vittigheder
Det er lidt for ensformigt - farveløst,
Artiklen "Endnu et grydedoktorat patrulje"
er lidt uløde-
siggørligt og barnlig.
Opskrifter o.l. er udmarket.

Glædelig jul

Hilsen den kritiske

Kære kritiske læser.
Tandem er ikke noget vittighedsblad - men et ideblad
for PL'er. Med hensyn til farver så læs under "Gøgl".

GØGL

FORVIRRINGERNE BREDER SIG
Fra vor udsendte medarbejder i Sydafrika meddeler
netop nu, at den berygtede forbryder Skrappe Slim
er undsluppet, forklædt i en dansk spejderuniform!
Følg den spændende beretning på side 8.

Månedens hemmelige opskrift: USYNLIGT BLÆK

Før I skal lave usynligt blæk, må du bede en person over 18 år om at
gå på apoteket og købe: 44 gram , 25 gram og 40 dråber
græn . Disse ingredienser blandes FORSIGTIGT og oploses i 1/4 liter
vand. Med dette blæk fås en usynlig skrift. For at demonstrere det har vi
skrevet enkelte ord i opskriften med blækket.

PS: Vejledning i at fremkalde skriften følger i næste nummer af TANDEM!

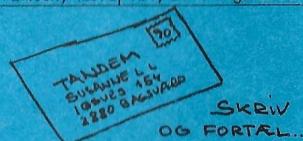
side 2

Kære piger- og drengespejdere ! Tak for de mange breve !

Her vil vi tage et spørgsmål op, der går igen i mange af brevene. Mange har spurgt, hvorfor der ikke er noget arbejdsstof specielt for piger eller specielt for drenge. Det er der ikke. - Ideerne i TANDEM (og det øvrige arbejdsstof) er netop for DIG, hvad enten du er af han eller hunken, og uanset, om du er i en blandet eller en "ren" patrulje. Det er derfor ingen grund til at "pionerarbejde er ikke noget for pigepejdere" eller "nål og tråd, det er ikke noget for drengespejdere". I skal tværtimod gå igang med ting, I ikke plejer at lave, og vise, at det kan lade sig gøre, når man arbejder sammen i patruljen. Når I begynder på et nyt emne, skal I blot starte med en let opgave, så vil det snart vise sig, at de lidt større ting også kan lade sig gøre.

God fornøjelse !

PS: TANDEM's adresse er stadig:
Susanne Lund-Larsen, Ibsvej 154, 2880 Bagsværd.

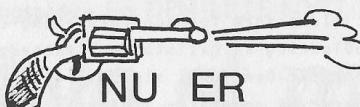
SKRIV
OG FORTÆL...

konkurrence :

TANDEM SKIFTER FARVE TIL NYTÅR.

Vil du være med til at bestemme farven på næste årgang af TANDEM, og samtidig have chancen på en fin præmie? Send os et brevkort og skriv hvilken farve, du ønsker, inden 1. jan. 1975. Derefter afgøres farven ved optælling af stemmerne, og alle der har stemt på den rigtige farve, får en fin præmie:

PRÆMIE: Et helt år vil du få dit eksemplar af TANDEM i netop DIN yndlingsfarve !

NU ER

STARTSKUDDET FOR NATURVÆRN

GÅET

Det nye arbejdsstof om naturværn er samlet i et hæfte, der indeholder kravene til "Verdensnaturværnsmarket". Det er den danske udgave af et internationalt dueligheds-tegn for spejdere i alle lande. Desuden indeholder hæftet en vejledning i at komme igang med arbejdet, samt titlerne på bøger, hvor man kan finde nærmere oplysning om emnet.

Naturværnsmarket er delt i 3 trin:

brunt trin for Ulve/mejser

grønt trin for spejdere, og

blåt trin for seniorer.

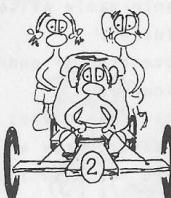

Til hvert trin hører et flot stofmærke i den rigtige farve, som man kan bære, når man har løst opgaverne. →

En god hjælp til at få naturværn ind i patruljens og troppe's arbejde, er udkommet for nylig:

Kan du huske, at vi i TANDEM nr. 1, 74 havde forpermierer på en lille IDE-bog om forurening og naturværn ? NU ER DEN HER! Titlen er "Den lille nyttige om forurening" - Den indeholder både facts om forurenningen og ideer til, hvad DU kan gøre :

den lille nyttige om FORURENING

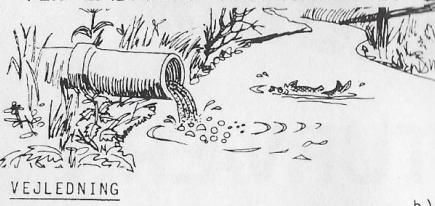
FORURENING

Både DEN LILLE NYTTIGE og VERDENSNATURVÆRNSMÆRKET fås på depotet.
På de næste 2 sider bringer vi en smagsprøve fra hver af disse 2 nyheder.

side 3

Med eneret for TANDEM bringes her en side fra hæftet

VERDENSNATURVÆRNSMÆRKET

VEJLEDNING

1. a)

Vælg et stykke af en mindre å og følg alle tilløb bort fra åen, om muligt til deres start; kontroller også underjordiske udløb i åen, f.eks. dræn-cører og afløb fra fabrikker eller mod-dinger. - Den dramatiske og heldigvis

sjældne form for vandforurening er udledning af giftstoffer (massedø af fisk!). Den langt almindeligere form beror på organiske stoffer (fra møddinger, mejerier, slagterier og især husspildevand); stofferne opbruger vandets ilt, så kun visse bakterier, alger og dyr kan klare sig i det stærkt forurenede, iltfattige vand og oftest forekommer i vældige mængder.

b) Jeres leder kan sikkert hos kommunens tekniske forvaltning skaffe jer tilladelse til besøg på en losseplads eller forbrændingsanstalt. I rapporten indgår beskrivelse, kortskitse og tegninger eller fotografier.

c) Oplysning herom og tilladelse til besøg på et rensningsanlæg (hvis et sådant findes) kan fås hos kommunens tekniske forvaltning. Om rapporten se pkt. 1 b.

d) Rapporten skal foruden angivelse af de forurenede vandhullers beliggenhed indeholde oplysning om affaldets art og mængde. - Tal med kommunens tekniske forvaltning om bortskaffelse af affaldet.

4

2. a) Se Brunt Trin, pkt. 4.

b) Engangsemballage fordyrer varen, tærer på naturreserverne og giver øgede udgifter til renovation af affald ved forbrænding øger luftforureningen; det samme gælder engangsservice. Medbring bærepose ved indkøb og undgå unodig ekstraindpakning. Vær med til at indsamle gamle aviser, flasker og metaldåser.

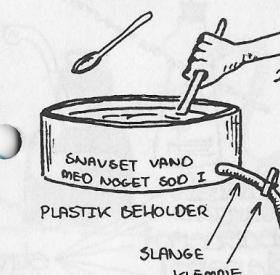
c) At ryge under opvæksten er endnu mere skadeligt end sidenhen.

d) Af anvendelige ting kan nævnes aviser, flasker og metaldåser. Prøv at finde ud af om madaffald kan afsættes til grisefoder.

Med eneret for TANDEM bringes her en smagsprøve fra DEN LILLE NYTTIGE OM FORURENING:

byg et miniature rensnings-anlæg

1. TILSAT EN TESKEPUD ALUN

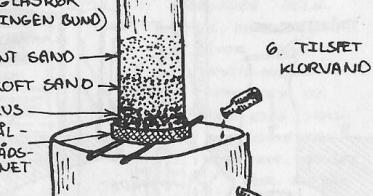

2. SE HVORDAN SNAVSET BLIVER FANGET AF ALUNKLUMPERNE

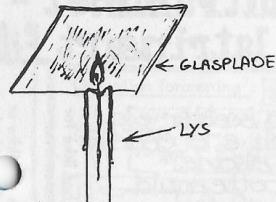
3. RØR RUNDT OG LAD VANDET LØBE NED I BUNDFFELDINGS- BEHOLDEREN

4. LAD SNAVSET BUNDFFELDE

5. LAD SÅ VANDET LØBE GENNEM FILTRET.

SÅDAN LAVES SOD:

NÅR GLASPLADEN ER SORT AF
SOD VASKES DEN I DEN FØRSTE
BEHOLDER SÅ VANDET BLIVER
SNAVSET.

SKU'DT
VIÆRE ET GLAS
HØJMERENSET
VAND?

7. STUDER, MEN
LAD VÆRE MED
AT DRINKKE
DET RENSEDE
VAND

5

operation FORURENING.

GRYDIEKLAIRT
PÅTRUJDE MØDE.

45 min's snak om forurening:

PL orienterer om forureningsbesparende foranstaltninger.

*

Fosfatfrift sæbepulver:

Sørg for at det vaskepulver I bruger derhjemme, indeholder et minimum af fosfat. Fosfat dræber nemlig livet i vores sører.

*

Hå' ikke unødvendigt mange lamper tændt

hvorfor?

*

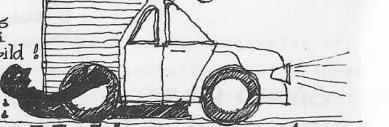
Ikke spilde olie:

Når du skifter olie på en bil eller knallert, så sørg for at intet spildes på jorden eller holdes i klokken. I en liter olie er der energi nok til at gøre en million liter vand udrikkeligt samt mange fisk og planter uspiselige.

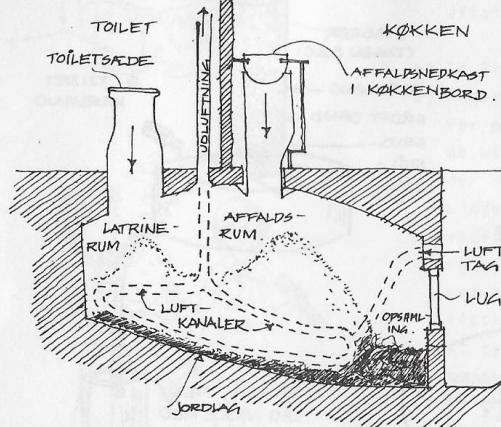
*

benyt så tit som muligt de offentlige trafikmidler

*

Multrummet - et latrinært fif

Man sætter sig i den ene ende og skovler pottemuld ud af den anden. Biprodukt:

Kuldioxid og vand ud gennem skorstenen.

Vad det
noget for
spæderne
og
seniørerne?

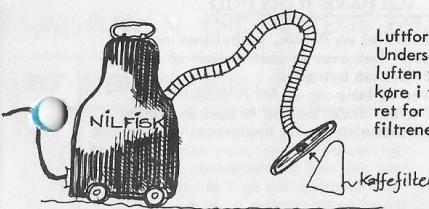
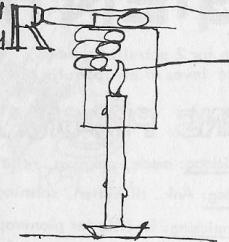
Spar på vandet:
Lad ikke vandhanen stå uopdigt øben. Vi har ikke for meget vand, og ganske vist er det billigt, men hvor længe? Lad vane med at skylle ud i toiletten, hvis det ikke er nødvendigt. At skylle en serviet eller et cigarettstok ud med 4 liter vand er næsten kriminel!

6 Hvad med at anskaffe et biologisk toilet til trophytten?

PRAKTISKE EKSPERIMENTER

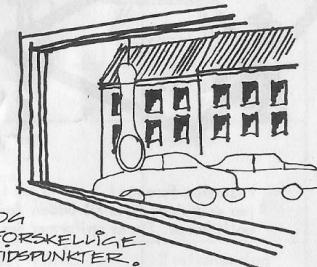
75 min.

Påvis eksistensen af ilt i luften:
Tænd et stearinlys. Sæt en glaskrukke omvendt ned over lyset. Hvad sker der? Efter kort tid går lyset ud - når ilt'en er brugt (tag tid). ilt' er nødvendig for at forbrænding også for forbrændingen i det menneskelige legeme.

Luftforureningsprøve:

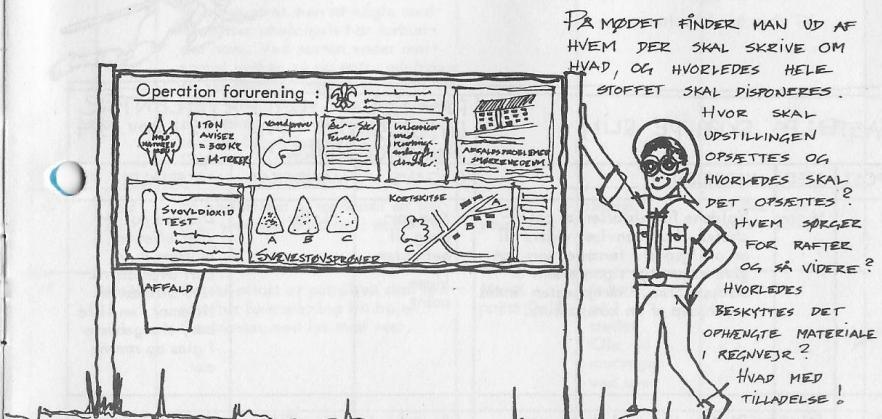
Undersøg forskellige steder mængden af svævestøv i luften ved hjælp af en støvsuger. Lad støvsugeren køre i fx. 15 min. hvert sted, med et kaffefilter placeret for støvsugerslangens munding og tag så og gem kaffefiltrene til sammenligning.

Påvis svovldioxid i luften ved at hænge en nypudsset spolvæske på et sted med tæt trafik, og se hvordan den forandrer sig.

GENTAG FORSOGENE FRÅNDR DAGE

OG
FORSKELIGE
TIDSPUNKTER.

FORURENINGS UDSTILLING

side 7

JAGTEN PÅ SKRAPPE SLIM

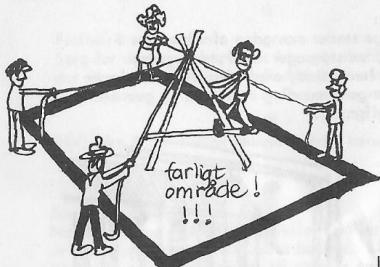
Turen er igen for 2 patruljer sammen, men kan også laves af en patrulje.

TURENS PROGRAM

Lørdag formiddag: møde, pakning, rejse

Lørdag middag: Ank. til hytten, spisning

Lørdag eftermiddag: En lille let pioneropgave

Patruljen fremstiller en A-buk, på hvilken man på skift "spadserer" hen over et område (som af en eller anden grund ikke må betrædes). Man "går" ved at læne sig ud fra A-bukkens ene ben, hvorefter det andet ben på A-bukken svinger fremad. Træktovene støtter og hjælper.

Lørdag aften:

Patruljen laver den helt store grand-diner, mens PL og PA ordner nat-føvelsen.

Lørdag nat: JAGTEN PÅ SKRAPPE SLIM

Historien foregår i Syd-Afrika i 1890'erne. Patruljen er nyindkaldte til Baden Powells sydafrikanske politikorps. Deres uniformer ses på illustrationen her:

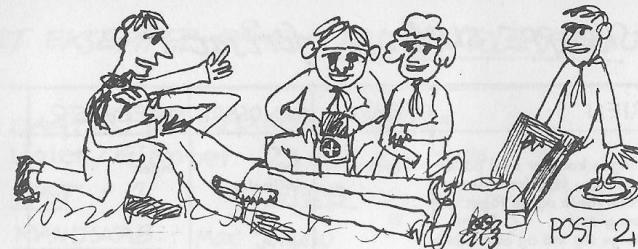

Deres første opgave er at fange den farlige forbryder bankrøveren m.m. - skrappe Slim.

Vi viser her løbsplanen:

JAGTEN PÅ SKRAPPE SLIM			Patruljetur UGLER/GLENTER Lørdag/Søndag dren 23.24. nov. 1974 Skovbjerg hytten		
POST	STED	HISTORIEN	OPGAVE	MANDSKAB	MATERIALER
1	Hytten	Holdene får historien af politichefen. Han henviser videre til en udkigspost i terrænet som kan give et præcis signalement af skrappe Slim. Udkigsposten findes ved hjælp af en kompaskurv.	Kompassgang til betjenten Ingen point	PL-Per	Diverse politichef effekter, uniform m.v., kort over distriktskort, billede af lillenor, en lille bar, slangebøsse i glas og ramme osv.
2	Sti på kursen	På stien ligger pludselig en hårdt såret mand (blod i hoved og hænder)	Førstehjælp Hoved og håndforbind Point 0-30	Max-PL's kammerat	Blod m.v. melsæk

side 8

POST 2.

LØBSPLANEN FOR NATTENS FANTASIEVELSE:

POST	STED	HISTORIEN	OPGAVE	MANDSKAB	MATERIALER
3	Skovbrynet	Betjent Brown gir patruljen et signalement af forbryderen og de genkender det som den person, de lige har forbundet og hjulpet på vejen. Brown beder dem skynde sig tilbage til stedet og få fat i forbryderen.	Kompasgangen bedømmes efter præcision Point: 0-10	PA-Wilhelm	Signalement af Max
4	Post 2	Forbryderen er selvfolgelig over alle bjerge, men patr. finder et spor efter ham i form af en pose med tilfældigvis med et hul i som han havde med sig.	Slutningsopgave melspor Point: Ingen	Ingen	Melspor
5	Ved søen	Patruljen møder en betjent som i lang tid har været på sporet af Slim. Fortæller nu at denne er hårdt såret men at nogle medbanditter uheldigvis har forbundet ham. Ved posten ender melsporet ved en sø og patr. må bygge en sejludsbadbåd hvorpå en mand kan sejle ud og kigge. Man får øje på en flaskepost. I den er en kortskitse over banditternes skjulested. Der er ingen tid at spilde...afsted	Sejludsbad 1 time Point: 0-50	PA-Ole	2 teltunderlag 2 redningsveste polycordel.
6	Ved Åen	På kortskitsen er markeret en tovbro, som skal passereres i dovendyrgang	Tovbro passereres	Ingen	Tovbro, tov, taljer, sæk.
7	Højden	Det er aftalt at patruljen skal mose efter forstærkning fra højden. Det moses med lys mod vest.	Morse point 0-10	Ingen på stedet Ole modtager ved søen	Ingen
8	Slugten	Patruljen venter på forstærkning. Imens laves et par håndjern og man slører sig til snigningen	Håndjern Point: 0-10 Sløring	Ingen	Ingen

Side 9

JAGTEN PÅ SKRAPPE SLIM ... fortsat.

POST	STED	HISTORIEN	OPGAVER	MANDSKAB	MATERIALER
9	Slugten	Forstærkningen kommer med politichefen i spidsen. Han fortæller at der er 2 forbrydere og de taget en betjent som gidsel. Man må snige sig ind og overmande da man skal have dem levende a.h.t. opklaringen.	Ingen	Per Wilhelm	Ingen
10	Grusgraven	Patrulen sniger sig frem og befrier ole (gidslet) Hvorefter politichefen pågriber forbryderne. Her slutter natøvelsen og man kan gå hjem og drøfte historien over en kop te.	Sniging point: 0-10	Max PL-Ivan Ole Per Vilhelm	Forbryderlejr

ANDRE FORSLAG :

Løbet kan bruges som det er her eller bedre - I kan lave om på det og forbedre det efter jeres forhold.

ANDRE IDEER

LØBET FOR EN PATRULJE :

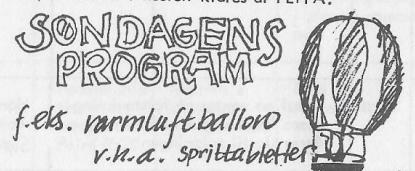
FLERE IDEER

Søndagens program på jeres tur kan f.eks. være træning af noget af det der glæpper i aftes. Lave en varmluftballon, forbryderjagten fortsætter, foto-safari i skoven, eller noget af Tandems til-ligere ideer.

Dette er der dog andre i patrulen der står for og har forberedt hjemmefra.

Side 10

God fornøjelse

Vi viser til sidst et eksempel på en post-instruktion som I også er nødt til at lave.

ET EKSEMPEL PÅ EN POSTINSTRUKTION TIL LØBET

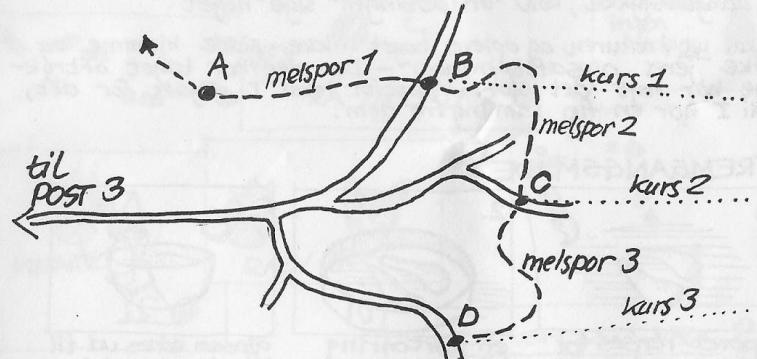
JAGTEN PÅ SKRAPPE "SLIM"

Ugler/Glenter 23.-24. nov. 1974

POST : 2 STED : Sti på kursen (3 steder B, C og D)

MANDSKAB : Max JENSEN

HISTORIEN : Du ligger hårdt såret på jorden og beder stønnende patrulen om hjælp, så snart du er forbundet om hovedet og hånden tar du melsakken og styrter væk i nordlig retning.
Når patrulen er væk fra stedet lægger du melspor ud til pt.A og flytter dig op til pt.C og gentager succesen. Herfra lægger du spor ud til B og flytter dig til D osv.

OPGAVER/POINT :

Håndforbinding 0-10 p.
Hovedforbinding 0-10 p.
Førstehjælpsopræden 0-10 p. **ialt 30p.**

MATERIALER :

Skaffes af IVAN! {
Sår, jod, ketchup
2 tørklæder - som de lærer til at forbinde dig med.
1 Melsæk.

NÆSTE POST : Skovbrynet (er oplyst)

EFTER POSTEN : Går du til grusgraven (post 10) se kortskitse

BEMÆRKNINGER : 3 hold i alt.

Side 11

SPORING

Har din patrulje en fin gammel samling af alle mulige gipsaftryk af dyrespor - lavet af tidligere ti-ders patruljemedlemmer -

SÅ SMID DEM LANGT VÆK!

-og gå igang med at lav nogle nye.

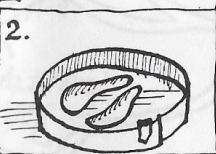
Gipsspor laver man ikke for at samle og hænge op som et andet Thorvaldsens Museum. Gipsspor har ikke værdi for dem, der har støbt dem. Kun dem der har fulgt et dyrespor over et langt stykke, kan "ofstøbningen" sige noget.

I skal ud i naturen og opleve noget ikke sidde hjemme og dyrke jeres gipsafstøbninger - Dem der har tidigt oftrykkene har haft det sjovt. Hvorfor skal I snydes for det, fordi I har en fin samling fra dem.

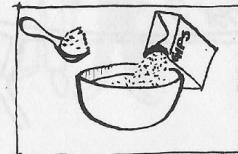
FREM GANGSMÅDE:

Sporet rennes for støy og andre urenheder med penslen.

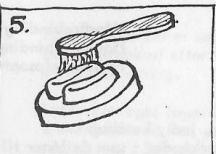
en kartonring tilpasses med en clips.

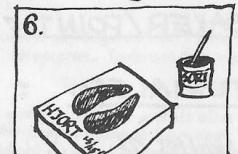
Gipsen røres ud til den har konsistens som tyk fløde - salt tilsættes for at fremkalde hurtig storkning

Hæld gipsen i formen og lad storkne. Rids dato & navn oveni.

Når afstøbningen er tør tages den op. Hjemme rennes den for jord med en blodd brønste og vand

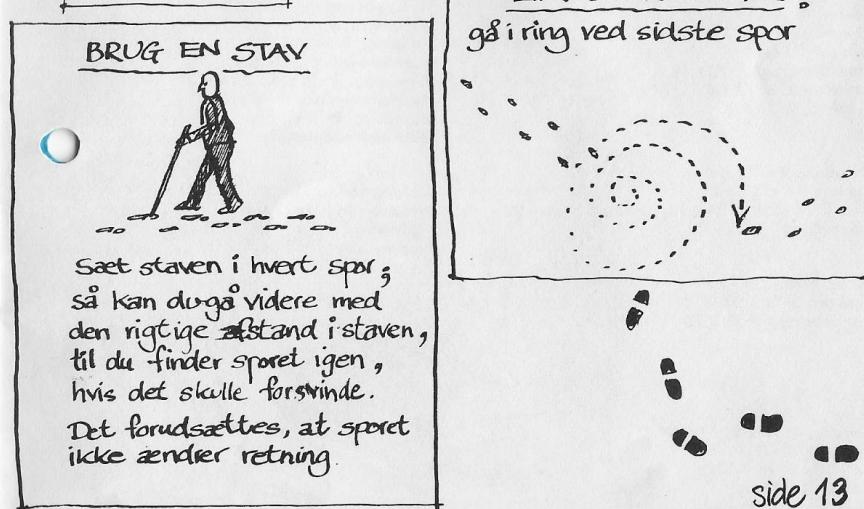

Smør negativet ind i vaseline og tag et positiv aftryk. Bagefter males aftrykket sort.

MATERIALER:

Gips, Vand (i flaske), salt. Kartonstrimler - ca 2-3cm brede Clips, blodd pensel, skål af blodd plastic, rørepind.

DYRESPOR...

REGISTER tandem 73-74

Her har du et register over de to sidste årgange af Tandem - Årgang 73 og 74. Det er ment som en hjælp til dig når du vil have oplysninger om et bestemt emne.

Registeret læses således:
2-74 s.12 betyder Tandem nummer 2 1974 side 12.

A.

Arbejdsdeling, 2-73 s.2, 2-74 s.8, 3-74 s.6, 1-73 s.8.

B.

Bestik, 2-74 s.7

Bestikpose, 2-73 s.4

Bivudk, 2-74 s.9

Brikvænning, 3-73 s.7

Bændebærer, 2-73 s.4

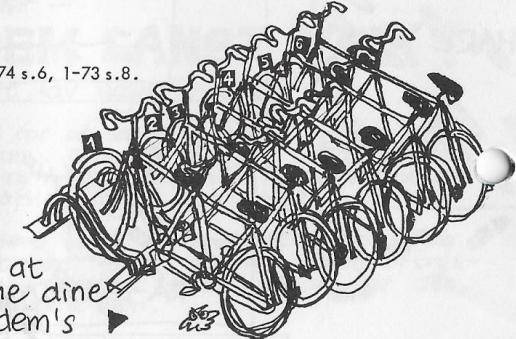
Bådebygning, 2-73 s.10, 2-74 s.9

Båltænding, 2-73 s.13

C.

Coracle, 2-73 s.11

Husk at
gemme dine
tandem's

D.

Dagbog, 4-73 s.8

Detectiv, 4-73 s.6, 1-74 s.4

Detectivløb 1-74 s.8

Dramatik 1-74 s.12, 2-74 s.4

Duplikering, 3-73 s.12

E.

Emnehike, 1-73 s.1

Emneplan, 1-73 s.4, 4-74 s.8

F.

Fåbler, 4-73 s.5

Fingeraftryk, 4-73 s.6, 1-74 s.8

Foto, 4-73 s.14

Forældredraften, 3-73 s.10

Forurening, 2-73 s.9, 1-74 s.16

Fyrpung, 2-73 s.13

G.

Hæveblus, 4-73 s.16

Hektograf 3-73 s.14

Hike 2-74 s.5, 2-74 s.13, 1-73 s.8

Hikerrapport, 1-73 s.10

I.

Tidbor 2-73 s.13

Ingåtter, 3-73 s.14

Instrumenter, 1-73 s.12

J.

Knob 3-74 s.13

Koder, 3-74 s.13

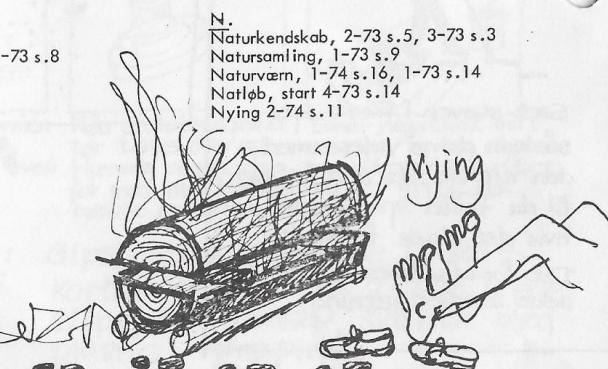
Kompass, 4-74 s.12

Korf, 4-74 s.11

Kranbro, 3-74 s.10

Kærre, 1-74 s.7

14

O.

Opdagelsesrejsende 1-73 s.6

Optagelsesceremoni, 4-73 s.3, 4-73 s.11

Orientering, 3-73 s.5, 3-74 s.12, 4-74 s.11, 4-74 s.13

O-løb, mini, 4-74 s.7

Orienteringsspil, 4-74 s.13

Orkestermærket, 1-73 s.11

Ovn, 2-73 s.14, 3-74 s.4

P.

Patrulje

-blade, 3-73 s.12

-duelighedstegn, 1-73 s.6, s.11

-græj, 1-74 s.14

-jobs, 2-73 s.2, 1-73 s.8

-løde, grydedoktor, 3-73 s.8, 4-73 s.6, 1-74 s.6, 4-74 s.6

-s.14

-særpræg, 4-73 s.10, 1-74 s.3, 4-74 s.3, s.5

PL job, 4-74 s.3

Perlevænning, 1-74 s.10

Plantefarvning, 2-73 s.7

Pioner, 3-74 s.9

Primi, 2-74 s.6, 1-73 s.12, 2-74 s.9

S.

Signalement, 1-74 s.4 s.6

Silkestryk, 4-73 s.12

Skyer 3-73 s.3

Skygning, 1-74 s.5

Slutningsopgaver, 4-73 s.7

Snigning, 1-74 s.7

Stempler, 4-74 s.5

T.

Ti. min. tårn, 3-74 s.9

Tipi, mini, 2-74 s.14

Turplanlægning, 3-74 s.6 s.8, 1-73 s.4, 2-74 s.9

Tænkedag, 1-73 s.14

U.

Udendørsmøde, 4-74 s.14

Udklædning, 2-74 s.3

Udrustning, personlig, 2-74 s.8

Udrustning, patrulje, 2-74 s.8

Umo, 2-74 s.6, 2-74 s.12

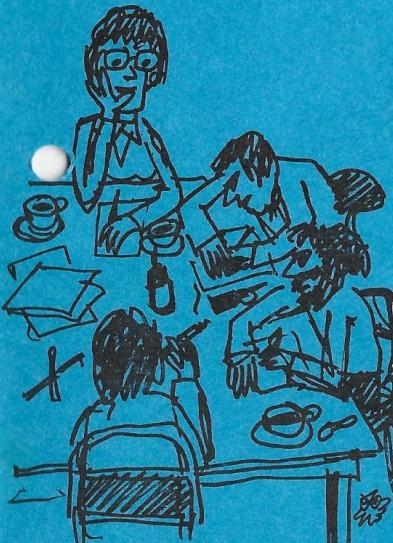
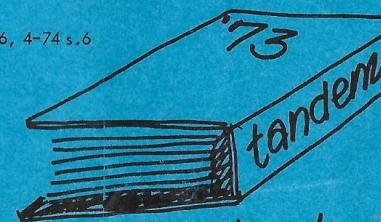
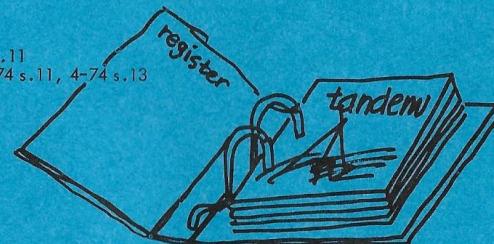
V.

Vejret, 2-73 s.5, 3-73 s.3

Verktøj, vinterklædning, 1-74 s.15

Vænning, 3-73 s.6

Den hårdt prøvede
redaktion under
arbejdet ...

läes her om det nye arbejdsstof

Som omtalt flere gange i tandem er der nu kommet nagle sådå nye håndbøger kaldet »IMPULS«

Bøgerne rummer en masse arbejdsstof, for jer og det er meningen at I skal bruge dem i fremtiden i stedet for de gamle præver & duelighedsregio.

Den første håndbog, der lige er kommet hedder

LEJRLIV

Den handler selvagt om LEJRSPORT

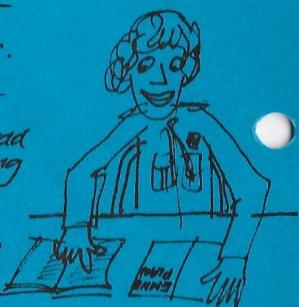

I de gamle proprebøger stod der kun opnokset kravene f.eks. "lave en diamantgrav" - og så kunne man selv finde ud af hvad en diamantgrav var.

I det nye system med arbejdsstofbøgerne er svarene og forklaringerne med med det samme. Der står alt hvad I har brug for at vide for at gå igang med stoffet.

Det er så også meningen at I gennem bøernes stof-opdeling skal kunne lave jeres egen EMNEPLAN for 2-3 måneder arbejde med stoffet.

Der vil så efterhånden komme bøger med alle mulige forskellige emner.

SKÆG & SKETCH

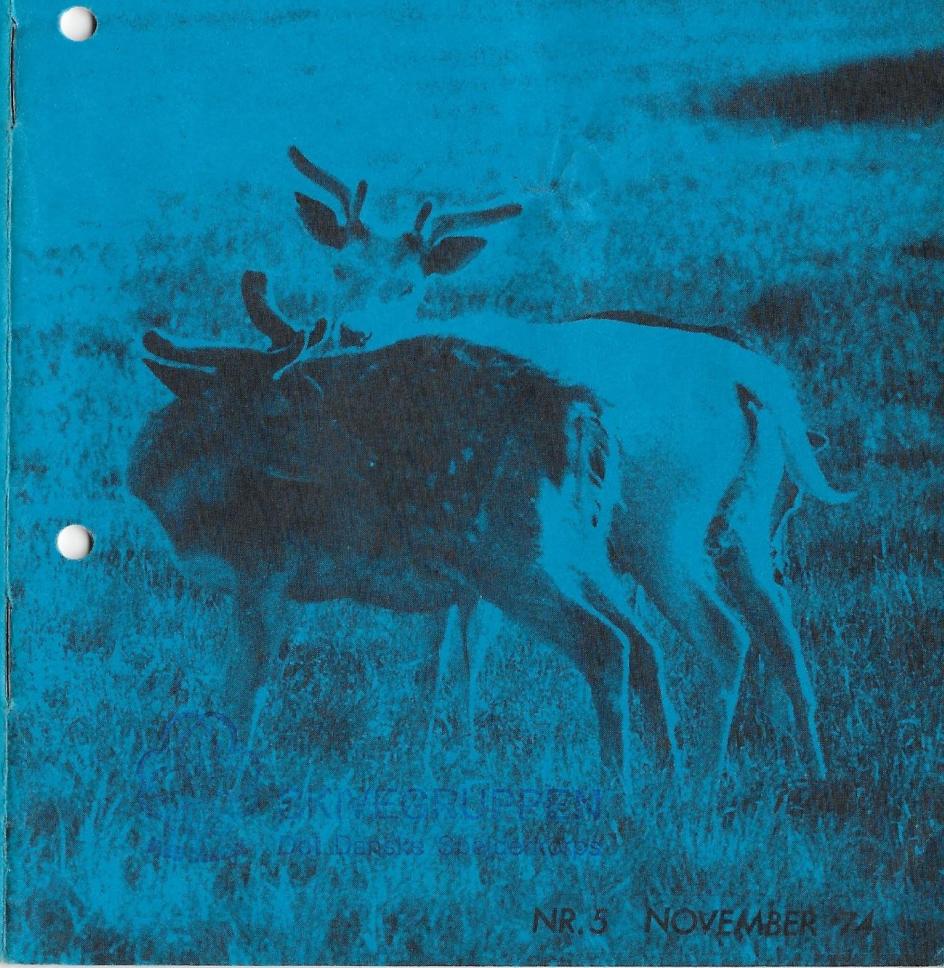
er netop udsendt. Bøgerne kan købes i Depotet for 4,- kr. (det var fire!). Ad øre kan bøgerne samles til den længe ventede "lille spejderbag".

ip-offset - 74
tlf. asta 1298

tandem

PATRULJELEDERBLAD FOR
DET DANSKE SPEJDERKORPS

SKÆG & SKETCH
DET DANSKE SPEJDERKORPS

NR. 5 NOVEMBER 74